

Arkivsak-dok. 20/02330-4
Saksbehandler Lene Skytte Gunstrøm

Saksgang

Utvalg for kultur og oppvekst 2019-2023
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

14.09.2020
24.09.2020
06.10.2020

Sak nr.

Sparta amfi - arenaleie for eliteidretten

Saksordførersak.

Saksordfører: Therese Thorbjørnsen

Medsaksbehandlere: Bård Andersen og Robin Braathen

Saksordførers innstilling:

Legges fram i møtet

Vedlegg:

Sammendrag:

Utvalg for kultur og oppvekst behandlet 10.03.2020 oppstartsnotat om arenaleie for Sparta Elite i Sparta amfi. Saken ble fremmet etter vedtak om reduksjon av kampavgift i bystyret i forbindelse med behandling av budsjett og handlingsplan 2020-2023 i desember 2019. Utvalget vedtok at kommunen innleder dialog med Sparta om modell for hvordan kampavgift, leiepris for trening og leie for øvrige lokaler skal beregnes i framtiden.

Kommunedirektøren er enig med Sparta om at det er kampavgiften som bør endres, noe som betyr at fast leieavtale videreføres på dagens nivå og pris for leie av istid til trening fastsettes som for annen utleie av idrettsanlegg i årlig budsjettprosess.

Kommunedirektøren foreslår at kampavgiften deles i en fastpris og en variabel pris basert på antall tilskuere.

Det er foreslått en avgift som vil gi tilsvarende like utgifter for Sparta og inntekter for Sarpsborg kommune som vedtatt for 2020.

Utredning:

Bakgrunn:

Utvalg for kultur og oppvekst behandlet 10.03.2020 oppstartsnotat om arenaleie for eliteidretten i Sparta amfi. Saken ble fremmet etter vedtak i Bystyret i forbindelse med behandling av budsjett og handlingsplan 2020-2023 i desember 2019. Utvalget vedtok at kommunen innleder dialog med Sparta om modell for hvordan kampavgift, leiepris for trening og leie for øvrige lokaler skal beregnes i framtiden.

Etter behandlingen i utvalget, har koronasituasjonen gjort tilværelsen for idretten høyst usikker, og det er usikkert når kampavvikling starter opp igjen. Bystyret vedtok i juni: «Kommunedirektøren gis i perioden med smittvernsrestriksjoner fullmakt til å fastsette lavere

leiepriser enn det bystyret har vedtatt for leie av kommunale lokaler og anlegg.» Som følge av dette har kommunedirektøren redusert prisene for trening med 40% og for kamp med 60% i Sparta amfi. Dette gjelder inntil nytt vedtak fattes.

Kommunedirektøren mener det likevel er riktig å fremme denne saken nå, slik at spørsmålet om framtidig modell for betaling er avklart når samfunnet åpnes igjen for normal aktivitet. Kommunedirektøren anbefaler at ny modell gjelder fra 01.01.2021.

Saksopplysninger:

Sparta Amfi ble, som Norges første ishall, ferdigstilt i oktober 1963. Det har vært gjort flere anleggstekniske og byggtekniske rehabiliteringer underveis, senest i 2012. Sparta Amfi består i dag av den gamle ishallen og Ungdomshallen, som er en treningshall reist på dugnad i 2007 og overtatt av kommunen i 2014. Sparta Amfi har en publikumskapasitet på 3950 tilskuere.

Sparta Amfi er i dag i drift i perioden ca. 1. august til medio april. Ungdomshallen har en noe kortere driftsperiode. Det er tilnærmet full utnyttelse av begge hallene hvor ettermiddager og helger stort sett er fylt opp. Det er noe kapasitet på dagtid, men hallene benyttes da i stor grad av skoleklasser, barnehager o.l.

Kommunens eierskap til Sparta amfi og Ungdomshallen har vært gjenstand for flere saker gjennom historien, men siden 2014 har eierforholdet til begge haller vært at kommunen eier og leier ut til ulike aktører. Det har vært en praksis med at nødvendige oppgraderinger delvis finansieres ved økt leiepris og/eller økt kampavgift. Kommunedirektøren ser at dette over tid har medført at kampavgiften har kommet på et nivå som er vanskelig for Sparta å håndtere. Samtidig er det ikke alltid kommunens økonomiske situasjon forsvaret investeringer i en hall som skal tilfredsstille kravene til eliteidretten og som i hovedsak ikke er nødvendig for breddeidretten som har tilhold i hallen. Dette har medført løsninger hvor investeringer fører til økt leie/kampavgift for eliteidretten.

Sparta Elite benytter hallen til trening ca 1 t daglig på hverdager og lørdager. I tillegg benytter Sparta Elite arenaen 4,5 time ved hver kamp. Det er 45 seriekamper per sesong, hvorav halvparten spilles på hjemmebane. Sluttspillkamper kommer i tillegg med maks 12 per sesong, avhengig av hvor langt laget når i sluttspillet. Resten av tiden er hallen i hovedsak brukt av barn og unge fra IHK Sparta, Sarpsborg skøyteklubb, skoler og barnehager. I tillegg er noe tid brukt av bedriftsidrett, Old Boys m.m.

Sparta Elite har en fast leieavtale med Sarpsborg kommune for garderobe, lokaler til administrasjon, treningsrom, VIP-lokaler mm. I tillegg leier de treningstid på is og betaler kampavgift. For 2020 var det etter Bystyrets vedtak om halvering av kampavgiften forventet en kampavgift på ca. 350 000 kr (avhengig av antall sluttspillkamper). I tillegg er leieavtalen for eksklusiv bruk av arealer 125 000 kr per år og leie av is til trening ca. 300 000 kr per år.

I kampavgiften ligger også rettigheter til reklameplass i hallene. Det betyr at Sparta får inntektene fra sponsorer som kjøper reklameplass på isflatene, vegger, vant, maskiner og utstyr. I tillegg har Sparta salg av kioskarer i hallen under kampene og VIP-avdeling med salg av mat og drikke.

Årlige driftskostnader i 2019 til ishallene beløper seg til om lag 5,5 mill. kr. Energi er den største utgiftsposten med 1,8 mill. kr, og lønn til vaktmestere og renhold utgjør 1,9 mill. kr. Årlige leieinntekter er om lag 2,7 mill. kr. Netto koster det kommunen ca. 2,8 mill. kr årlig å drifte ishallene. På toppen av dette har kommunen også kapitalutgifter etter tidligere investeringer. Siden 2012 har Sarpsborg kommune investert om lag 60 mill. kr i Sparta Amfi

inkludert ungdomshallen. Etter fratrekk for merverdiavgiftskompensasjon og spillemidler har investeringene medført om lag 2,6 mill. kr i økte årlige kapitalutgifter for kommunen.

Sparta opplyser at deres bokførte billettinntekter de siste årene har vært:

2017	kr 5 650 541
2018	kr 4 411 106
2019	kr 4 683 984

Kommunedirektøren har forsøkt å sammenligne kostnadene Sparta har for leie i Sparta amfi med andre eliteseriekubber i Norge. Dette er ikke mulig å gjøre fullt ut, da det er ulike modeller, innhold i avtaler og kapasitet i de forskjellige hallene. For eksempel har noen av klubbene enerett på hallen de leier av kommunen og også driftsansvaret.

Sparta ønsker seg et system for kampavgift som hensyntar tilskuertallet. De foreslår selv at de betaler en fast pris per tilskuer, etter offisiell tilskuerstatistikk på www.hockey.no.

Kommunedirektørens vurdering:

Kommunedirektøren har vært i dialog med Sparta. Det klubben opplever urimelig er kampavgiften. Kommunedirektøren anbefaler derfor, i samråd med Sparta, at leie av eksklusive arealer videreføres på dagens nivå med årlig justering etter konsumprisindeks (KPI). Leie av is til trening fastsettes i årlig budsjettprosess sammen med andre leiepriser.

Selv om det er vanskelig å sammenligne ulike betalingsmodeller, legger kommunedirektøren til grunn at Sparta er blant de klubbene som betaler mest for bruk av en kommunal hall. Sarpsborg har en modell for idretten som skiller seg fra mange andre kommuner, og hvor alle er med på å betale for bruk. Det gjelder også barn og unge. Mange kommuner tilbyr gratis bruk av sine idrettshaller for barn og unge. Dette er en del av totalbildet kommunedirektøren mener det er viktig å ta hensyn til. Kommunen bør prioritere å sikre gode treningsforhold for barn og unge til akseptabel pris, noe som betyr at eliteidretten må påregne å betale noe for bruken.

Fasilitetene i Sparta amfi er i stor grad bygd for å tilfredsstille kravene til eliteidretten og det bør etter kommunedirektørens syn gjenspeiles i prisen for bruk. Eliteidretten er en profesjonell part som opptrer i et marked med kjøp og salg av spillere, og er arbeidsgiver både for spillere, trenere og administrasjon. Samtidig er eliteidretten viktig for byens identitet og omdømme. Den bidrar med positiv oppmerksomhet både innad og utenfor egen by, og er en viktig inspirasjon for å få barn og unge til å holde på med idrett.

Kommunedirektøren mener at det bør være et fast grunnbeløp for arenaleie pluss tilskueravgift per tilskuer. Grunnbeløpet bør være likt beløpet for leiepris per time. Hallen benyttes normalt 4,5 timer i forbindelse med kamp. I tillegg en variabel pris basert på tilskuertall.

Kommunedirektøren foreslår:

- Fast arenaleie: kr 1080 per time (pris 2020 før koronareduksjon) x 4,5 timer = 4 880
- Variabel tilskueravgift: 5 kr per tilskuer.

Sparta opplyser at de i 2019 hadde et snitt på 1 900 tilskuere per kamp, noe som gir en kampavgift på kr 14 400 (4880 kr fastpris + (5 kr x 1900 tilskuere)). Ved maks kapasitet (3950) gir dette en kampavgift på kr 24 600 og ved 1000 tilskuere 9 900 kr.

Sparta spiller 22/23 hjemmekamper i serien pluss eventuelt sluttspillkamper (inntil 12). Dersom Sparta spiller 23 hjemmekamper med et snitt på 1900 tilskuere per kamp, vil total kampavgift per år være $14\ 380 \times 23 = 330\ 740$. I tillegg kommer eventuelle sluttspillkamper.

Med den foreslåtte modellen, betaler Sparta under 10% av billettinntektene til bruk av hallen. Forslaget innebærer at den totale arenaleien for Sparta vil forbli omtrent på det nivået bystyret vedtok for 2020, som er en vesentlig reduksjon for 2019. Det er da forutsatt at gjennomsnittlig antall tilskuere kommer tilbake til tidligere nivå etter at korona-restriksjonene opphører.

Kommunedirektøren mener en slik modell med delvis fast og delvis variabel pris vil gi en større forutsigbarhet for klubben og flytte risiko fra idrettsklubben og over på kommunen. Kommunen vil få høyere inntekter dersom det er mye publikum på kampene, men lavere inntekter ved publikumssvikt. Rammevilkårene for ishockey er vanskelig i Norge, og det er etter at fotballen har hatt suksess enda vanskeligere å nå fram i kampen om sponsorkroner.

Løsningen har vært diskutert med daglig leder i Sparta, Henning Svendsen. Han opplyser at Sparta fortsatt synes kostnadene for bruk av hallen blir høye, men at de opplever at de er delvis hørt og imøtekommet. De vil derfor akseptere kommunedirektørens forslag. De er opptatt av hvordan de totale rammevilkårene for klubben blir i årene framover både når det gjelder fasiliteter og lengde på sesongen med is i hallen i tillegg til kostnaden. Dette vil kommunedirektøren komme tilbake til i sak om utvikling av Sparta amfi.

Sparta er også opptatt av at det hver sesong er en gratis kamp for tilskuere, men hvor sponsorer kjøper billettene til kampen. På denne kampen er det fullsatt og det vil derfor bli en høy kampavgift med den foreslåtte modellen. Overskuddet fra kampen deles mellom eliteidretten og ungdomsklubben. Kommunedirektøren mener dette er et godt tiltak og gir familier som ellers ikke har økonomi til å gå på eliteseriekamper en mulighet til å oppleve dette. Kommunedirektøren mener derfor kommunen kan imøtekomme ønsket om at det ikke skal betales variabel tilskueravgift per tilskuer for denne kampen.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

I vedtatt budsjett 2020 ble kampavgiften for Sparta Amfi fastsatt til 13 600 per kamp. En ny dynamisk modell vil medføre like mye i kampavgift for kommunen ved ett gjennomsnittlig tilskuertall på 1820.

Det er fra begge parter ønsket en mer dynamisk modell for beregning av kampavgift. En todelt modell vil bidra til nødvendig forutsigbarhet for partene, samtidig som den justerer seg i tråd med endringer i tilskuere.

Med skissert forslag vil kommunens inntekter og Spartas utgifter opprettholdes på nivået fastsatt av Bystyret for 2020. Det gir en inntektsreduksjon i forhold til vedtatt økonomiplan 2021-2023 og tidligere nivåer på 0,4 mill. kr årlig. Forslaget søkes innarbeidet i handlingsplan og budsjett for 2021-2023.

Miljø:

Ikke vurdert

Folkehelse:

Idrettsarenaene er viktige møteplasser for alle aldersgrupper. For mange er dette en viktig sosial arena som øker livskvaliteten til den enkelte. I tillegg inspirerer toppidretten barn og unge til å være med i idretten og med dette danne grunnlaget for et aktivt liv også i fremtiden.

Kommunedirektørens anbefaling:

Det innføres fra 01.01.2021 en todelt kampavgift med en fast kampavgift lik fastpris for treningstid + tilskueravgift på kr 5 per tilskuer ekskl. mva. Tilskuertall settes i tråd med offisielle tilskuertall. Endelig nivå fastsettes i budsjett og handlingsplan 2021-2023.

Leieavtale for eksklusive arealer videreføres på dagens nivå med årlig regulering i tråd med konsumprisindeksen (KPI).

Sarpsborg kommune bidrar til den årlige gratis-kampen ved ikke å ta betalt for variabel tilskueravgift for denne kampen.

Leie av istid til trening fastsettes i handlingsplan og budsjett sammen med leie av andre idrettsanlegg.